

ACC. N:R **M. 10420**: 1-10.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Arvid Holmström*
Härad: *Uppvidinge* Adress: *Grönvall, Eriksmåla*
Socken: *Algutsboda* Berättat av: *Densamme (?)*
Uppteckningsår: *1947* Född år *1871* i *Algutsboda*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

När den nya tiden kom till bygden s. 1-10.

LuF 59.

M. 10420:1

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Holmström
 Härad: Uppvickinge Adress: Gårdsballe Eriksmåla
 Socken: Algotåboda Berättat av: J. G. Jonsson Eriksmåla
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1826 i Algotåboda

Tecken på att en ny tid kommit
 Tack "Bygden"? "Orgelverket" sättes in
 i Algotåboda kyrka, invigning!
 1809, Första Organist? J. Gasslander
 Förut? Tog Tröskaren upp och "ledde
 Sängen" - Algotåboda konstlärar
 Barmaniska Fru Telanders Bäckaballe
 1840 talet, Förut ijordgumman.
 år 1847 anställes Algotåboda sin första skol
 lärare, Nämnd: Kirzwell. Förut "Jelutäröla"
 Lärare, som lärde barn läsa i Bok-vent
 "innan till", gje te skriva eller räkna ut
 enkla tal. J. G. Nämnd: Nämndar, Stava Bergman
 Anna Lind, Gassell Jakobson, Telda Ny,
 med det fanns ju fler. Algotåboda är en
 mycket stor ifyll endast ovanstående uppgifter! (Tecken här Uppvickinge
 Härad)

M. 10420:2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Per Axel Holmström

Härad: Uppvidinge Adress: Gränhall Eriksmåla

Socken: Algotåboda Berättat av: J. J. Loenius Eriksmåla

Uppteckningsår: 1947 Född år 1826 i Algotåboda

"
Nya "Skolhus" 6 för flyttanste Skola,
3 från "fäst bonatta" Skollärare, byggs i rask
följel under Pratten J. F. Glänbergs första
Period, till 1875-1882 - Sitten om Tegsby,
Barnvårda, Gjeto lärda Lärare, och Lärare
med Examen. Pastor L. O. Wallberg här
i Algotåboda var Wexjö Fölkskollärare,
Seminariums förste Lärare, fram till
Algotåboda på 1850 talet då från "lagshult".
Småskollärarinnorna? Bodde i Kregell där i
sina egna Hus, deras Postalspråga -
Arbetades så småningom, framåt 1890 talet
Närvarna - avlämnad för Härtena slöt på
1870 talet för Prästerna, för Organeln
och Vårdskollären fram mot 1890 talet.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10420:4

Landskap: Småland Upptecknat av: Keril Holmström
 Härad: Uppvidinge Adress: Gårdsvall Eriksmåla
 Socken: Ålgårdsböda Berättat av: J. G. Gvensson Eriksmåla
 Uppteckningsår: 1946 Född år 1826 i Ålgårdsböda.

"Byhorn - Eller Byhorn" talas icke om nu -
 är väl "förkunnat"yste till Prästerna förkunn
 in på 1860-talet - Ekonomiska Föreningar fens,
 gått om nu för tiden grundade på nya principer,
 i början av detta "arkivskada", "Träskföreningar",
 "Hvarnföreningar", "Järföreningar", "Mejerieföreningar",
 dem tycks nu ersätta de gamla "Bystämorna",
 "Hörsjörning" fens, men arbetsformen är ändrad.
 järnbruksförbättring började skjönas slutet
 av förra och början av detta århundrade
 skottet utbyttes mot plog - Träpuckarna
 mot fjäklarbarven, Kungväkten ersatte Bullen
 "Träpucken" - besattes med jerngrepen, tynnes,
 men lättare att arbeta med, "Lagarna" å logarna
 fick pritt för all tid. Det blev Träskverk dragna
 för hand eller skjörde med Träskverk eller
 stolar.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Hamström
 Härad: Uppvidinge Adress: Grönhall Eriksmåla.
 Socken: Årstadboela Berättat av: J. G. Jansson Eriksmåla
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1820 i Eriksmåla

Sina industrier? J. Persmåla Byggs för en Tapetfabrik ägd av Lantbrukaren Johan Johansson han blev sen i E. a 40 år. Han hade en dotter men hennes hög låg inte för denna industri, Johan Johansson började tjänna ärens tyngsel, han sålde, nya ägaren flyttade sen Fabriken till nu varande Emmaböla Trjörning - der sen ytterligare utöknats. En annan industri Gustavströms Gutteri, mekaniska Verkstad, anlagd av Bröderna Gustav och Fredrik "Brans" - anlagd år 1870 ödelades år 1920 genom "Åsknedslag" 50 år gammalt, der gavs Trjörningar - Stålgjöl Turbiner Träskverts m. m. Åbholmspenneri anläggare J. Wallberg, han kom från Helsingöland. Pennariet hade full uppsättning av Maskiner Ifyll endast ovanstående uppgifter. Brans år 1917 återuppgjordes - iske

M. 10420:6.

Landskap: Småland Upptecknat av: Perival, Kåbuståren
 Härad: Årnäs län Adress: Quånhall Eniskaåla
 Socken: Ålgötsbocka Berättat av: Perival, Kåbuståren
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1891 i Ålgötsbocka

om jordbruksfolkets övergång till industri?
 "jordbruksarbetet är tungt arbete" är värt att vänta.
 Rosabladet av alla ett Samhälles bekvämligheter.
 "berfarna" i vad Pengar som förtas för att ^{"leva"} ~~leva~~
 i ett Samhälle. Sjöja att ved, hyra Husum -
 Sjöja Lantmannaprodukter, och sen att amata,
 detta, har för många, varit en "beviselse", men
 kommen först - förest, för många bli det
 att leva ur hand i hand - "Gå länge arbetet
 går sin jämna gång", tycks att väl, men, när
 "risar" och "betläskhet" kommer, då,
 kommer frågan om det finns någon "reser"
 att ta. till - "Impennings" - storleken "laskar"
 detta är den "Pekpenn", som "kogar" pengas
 på en bestämd slag - Underverkning av "kastura"
 förmåner. Ifyll endast ovanstående uppgifter oer. i. tillgas en orsak till jordbruk
 (avarses)

21

M. 10420:7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid, Holmström
 Härad: Uppvisslinge Adress: Gårdsall Eriksmåla
 Socken: Ålgårdsböda Berättat av: Arvid, Holmström
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Ålgårdsböda

Prepektiv "ni" här. Samhället växer
 upp omkring kvarnvaran och Glasbruk Böda,
 anlagt av Skjervult av Tysk härkomst, och Sven Erik
 A. "Hiltsund" år 1864 - Feltvårkning "Smågläsa"
 af oss anlagt år 1877 av tre Bröder Faglund,
 Karl Faglund var ledare, Tälte Bruket 1917
 till Glasshandlaren Ernst Johansson "Långgård".
 Bruket har under åren sen dess utvecklat starkt.
 Johanssons anlagt år 1890 av Bolagsmän,
 de var Johannes Jönsson "Borstlång", "Wäster"
 Hans Jon Anders Jönsson "Ålgårdsböda", och
 Fäbriker G. Brans Gustavström, Fäbriker
 Aron Johansson "Pärsmåla", och Godnägaren
 Elias Buntkvist "Jöckvarn". Nu är nya
 ägare, Bolag, Häktningar till de gamla delarna
 nu med Ifyll endast ovanstående uppgifter! i Bolaget. Småglästilverkning

4

M. 10420:7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Perid, Holmström
 Härad: Uppvickinge Adress: Gårdenhall Eriksmåla
 Socken: Algotshölsa Berättat av: Perid, Holmström
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Algotshölsa

Prejektiv "ni" här. Samhället växer
 upp kring närvarande te Glasbruk Boda,
 anlagt av Thjernt av Tysk härkomst, och Svensson
 & Hilund år 1864. Tillverkning "Småglas"
 afons anlagt år 1874 av tre Bröder Fagerlund,
Karl Fagerlund var ledare, tillte Bruket 1914
 till Gårdenhallaren Ernst Johansson Glavjerd.
 Bruket har under åren sen det Utvecklats starkt.
 Johanssons anlagt år 1890, av Bolagsmän,
 de var Johannes Jönsson Banström, "Wärta"
 Hans Jon Anders Jönsson "Algotshölsa", och
Fabrikör G. Brans Gustavström, Fabrikör
Aron Johansson Pärsmåla, och Goslägaren
Elaes Bunchkvist Gjökvärn. Nu är nya
 ägare, Bolagsstäktingar till de gamla delägarna
 Nu med Ifyll endast ovanstående uppgifter! i Bolagett. Småglaskerterverking

M.10420:8.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arnied, Glanström
 Härad: Uppervidunge Adress: Quånhall Eriksmåla.
 Socken: Algotboda Berättat av: Arnied, Glanström
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Algotboda.

Broakulla Papparsbruk, anlagt av Patron
 "Bergström" på 1830-talet. Telverkning gärdet,
 för ^{Skivpapper} hand. sågna Bruk kallades "Källbruk"
 till Skelrud från Bruk som kallade
 Papparsmarken till "Lersebo". Broakulla
 Bruk brann ner, fram mot 1840 Bygdes upp,
 och ~~blev~~ hjälptes sen, och blev fram till 1860
 ägt av Bergsrådet i Lersebo. ~~Handlade~~
 ner telverkningen i Broakulla, "Färbrik-
 skuren" såltes ödelvis, sen till Boda Glas-
bruk, efter dem togs till jern till Flusbygge
 vid Blivande Glasbruk där, Algotboda ättla
Glasbruk, bytt å Gården. Fällans ¹⁸⁶⁷ skvarns ägar.
 Drickraft till ovannämnda Broakulla Pappars-
 bruk, gav "Lyckebyarn" som här kallade ett
 "Skript Fall" Ifyll endast ovanstående uppgifter. När vid detta fall en
 prästation

M. 10420:9.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Holmström
 Härad: Uppvidlinge Adress: Gränhall Eriksmåla
 Socken: Algotaboda Berättat av: Arvid Holmström
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Algotaboda

Holmström
Eriksmåla
Holmström
Algotaboda

" Algotaboda
 Deragård? Ångsåg? Maskinveriet Ångmaskin
Ångpumpen Kamrar kan länks och gods till
två Sammalarkvarnar, Bygdes vid Polinslers
Mekaniska Werkstads år 1856. Gattes i gång
år 1857 Ågare och Direktör? Patron Jakobson
som med gjälpare jurist tor Lidman
Detta var den första stora Moglerna, Ångsågen
i Uppvidlinge. Kran hem till Deragård
från Trälmar var besvärlig, sades stet.
Wågarna i dåligt skick med mis och
tränga Grind länningar, många Grind
stolpar hågs av, den stet var för trängt.
Patron Jakobson lät sätta opp nya i de
gamlas ställe. Från mot 1880 talet nevs
Gågen, och flyttades till Backlarebo i Häll
berga. Tack Ifyll endast ovanstående uppgifter! Warnönelsen lacks, ner.

stads lära tjänare
sin län i natura
ca utan kläder
ull lin Polatis
en lig tjänare
lar? en färdig
klänning 3 par
par tränkor
svotel 3 för kläder
3 tringlor fullt
akran, och Smör
ätt skulle västra
ita Länen för år?
och Duglighet
3 Storstövar i
3 par den kläder
1 par län höst lätta
80 talet fullgod
Drans

9

M. 10420:9.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Holmström
 Härad: Uppvidlinge Adress: Gränhall Eriksmåla
 Socken: Alga tsboda Berättat av: Arvid Holmström
 Uppteckningsår: 1949 Född år 1877 i Alga tsboda

" Alga tsboda
 Deragarol^o Ångsäg^o? Maskinariet^o Ångmaskin
 Ångpannan^o Kaman^o kan^o tveks^o och gods^o till
 två^o Sammalarkvarnar^o, Bygdes^o vid^o Bolinskas
 mekaniska ~~Verkstaden~~ " 1856 ". Gattes^o i gång^o
 år 1857 " Ågare^o och^o Driftchef^o? Patron^o Njåhobson^o
 sam^o med^o hjälpare^o "inspektör^o Lidman^o"
 Detta^o var^o den^o första^o stora^o Ångmaskin^o Ångsågen^o
 i^o Uppvidlinge^o. Kean^o hem^o till^o Deragarol^o
 från^o Galmar var^o "besvärlig^o, sades^o det^o."
 "Wågarna^o i^o "Dåligt^o Ghesk^o mot^o mis^o och^o
 "tränga^o Grind^o lämnningar^o, många^o Grind^o
 -stolpar^o högs^o av^o, den^o det^o var^o för^o trängt^o.
 Patron^o Njåhobson^o lät^o sätta^o upp^o nya^o i^o de^o
 "gamlas^o ställe^o". Fram^o mot^o "1880° talet^o nevs^o
 "Gågen^o, och^o flyttades^o till^o "Barklarebo^o i^o "Häll
 = berga^o. Tack^o Ifyll^o endast^o ovanstående^o uppgifter^o! "Vårn^o rörelsen^o sades^o, mer^o."

M. 10420:10.

Landskap: Svealand Upptecknat av: Arvid Holmström

Härad: Uppruölunge Adress: Gården kall Eriksmåla

Socken: Algotböda Berättat av: Arvid Holmström

Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Algotböda

glanskas med Pengar! Restadola tjinare
 hade största delen av sin lön i natura
 detta kallades "Persedlarna" - utom kläder
 hövde till persedlarna ull kin. Potatis
 land - m m ask till Irvenlig tjinare
 am "dä va" - Fulla Persedlar? en färdig
 "yckelättning" en "Bomulsklänning" 1 par
 skor 1 par "Gjängar", två "par träskor"
 i Väskuk att ha på huvudet & "fänkylade"
 i Friveckan i Pankaka ^{en Bäckhaka} ask "Tringlor", fullt
 övan i - lagda på Pankakan, och Smör
 ask annat sagett att det nätt skulle räcka
 över Friveckan. Den krantanta Lönen för 1 år?
 40 = 50 = 60 kr att efter ålder och Duglighet
 en dräng? "Bomulsklänning", "Storstövlar"
 3 "Hjortar", "Stångor", "Träskor" 3 par. Den blädder
 "Käron", "Väl", ask "tröjor" och 200 kr, årslön högt detta
 på 1880 talet fullgod
 Dranz

Yarn spunst frångar var det, ant' ant'
 för "Swamp" fanning kläda med
 "Käron" tjinare - - - (da)